

рода обществено мнение, да защищаваме правдинитъ му“. Съобщаваше се съ радостъ, че Русия, Рускиятъ правителствуещъ Синодъ не само не одобрилъ гръцката схизма, но напълно защищавалъ основанията и правата на българския народъ за самостоятелна народна черкова, каквото имаха самитъ руси.

И тѣзи съобщения се тълкуваха отъ българското общество въ смисълъ много понятенъ. Русия не преставаше да покровителствува православнитъ славяни, въпреки свързването на ржцетъ ѝ въ Парижкия договоръ, следъ Кримската война. Освобождението на България въ близко или далечно бъдеще се чертаеше все пакъ при изгледитъ на една руска активна намѣса!

Всѣки цариградски вестникъ изпълняваше своята народна служба съ готовностъ, съ ревностъ и съ подвижничество. Нѣкои вестници се отличиха по-особно въ това отношение.

Заслугитъ на в. „Македония“ (редакторъ П. Р. Славейковъ) бѣха грамадни. Той се четѣше въ всички кѣтове на Солунско, Охридско, Битолско, Скопско, и допискитъ му отъ тѣзи краища, писани на македонско наречие, съ гръцки букви, даваха възможностъ и на най-закъснѣлитъ въ своето народно съзнание да се раздвижатъ, да се усещатъ българи, да мислятъ еднакво въ цѣлокупното отечество.

Съ превеждането на статии за свободата и политическия животъ изъ „Курие Д'Орианъ“, „Ла Тюрки“ и особено отъ демократическо-либералния италиански вестникъ „Комерцио Ориентале“, в. „Македония“ облѣхваше публицистическата атмосфера съ вѣяния, внушаващи стремежи и насоки за колкото се може по-широки свободи, преобразования и подобрения. Думата преобразования бѣше единъ сакраменталенъ терминъ — отговарящъ на реформи — въ който се подразбираше много нѣщо: и автономията на България.

Всѣки предусещаше, че следъ извоюването на духовната свобода, нѣкакъ естествено следваше втория етапъ: политическата. И кога то мемоарътъ на БЦРК бѣше изпратенъ до Султана, и кога то четитъ отъ 1867—1868 г. извикаха страхъ у турци и туркофили и трепетъ отъ надежди у наши, цариградскиятъ печатъ поддържаше тѣзи надежди, даже тогазъ, кога то по тактически съображения той се преструваше, че критикува и осжда революционната акция на Филипъ-Тотю, на Стефанъ Караджа и Хаджи-Димитъръ. Съ превеждането сведения и данни отъ чуждитъ въ Цариградъ и чужбина вестници, съ изнасяне подробности за причинитъ, действията и разнитъ моменти отъ борбата на бунтовницитъ, четитъ, цариградскиятъ вестникъ подхранваше пат-